

Billedkunstnernes Forbund
Danish Visual Artists

Styrk kunstens rammer - til gavn for hele samfundet

HANDLINGSPLAN FOR BILLEDKUNST: Billedkunstnernes Forbund (BKF) arbejder for en ambitiøs og visionær kulturpolitik på billedkunstområdet. Vi har følgende konkrete forslag til at styrke kunsten i hele landet:

#1 Sådan får vi kunsten ud i hele landet: Moderniser kunstcirkulæret

Det statslige kunstcirkulære bør udvides, så det både omfatter bygge- og anlægsarbejde. Og gøres mere smidigt, så kunst af høj kvalitet når ud der, hvor borgerne færdes i hverdagen. Desuden bør kommunerne forpligtes til at medtænke kunsten. Enkelte kommuner gør det allerede, bl.a. Aarhus, hvor kommunens billedkunstudvalg igangsætter kunstneriske udsmykninger i f.eks. skoler, plejehjem og børnehaver, som her Børnehuset Ole Rømer, der er udsmykket af billedkunstner Bodil Sohn.

BKF foreslår:

- Udvid det statslige kunstcirkulære, så det fremover ikke kun omfatter byggeri, men også anlægsarbejde. Sker det, kan procentsatsen til gengæld sættes ned fra de nuværende 1,5 til 0,5.
- Gør cirkulærets bestemmelser om, hvor kunsten skal placeres, mere fleksible, så kunsten kommer ud der, hvor den er mest relevant i borgernes hverdag. F.eks. bør midler genereret fra anlæg af motorveje kunne bruges til at integrere kunst i offentlige myndigheders selvbetjeningsportaler og i andre velfærdsløsninger.
- Lad cirkulæret omfatte alle aktieselskaber med statslig andel, ikke kun aktieselskaber med statslig majoritet.
- Forpligt regioner og kommuner til at følge samme praksis som staten på dette område.

Et opdateret, tidssvarende kunstcirkulære vil give flere borgere i hele landet mulighed for at opleve alt det, kunsten kan give os: Nye erkendelser, meningsfulde møder og æstetiske oplevelser i vores fælles, offentlige rum.

#2 Sådan styrker vi børns og unges møde med billedkunsten

Ligestil billedskoler med musikskoler. Styrk billedkunstoffaget, også på folkeskolens ældste trin. Brug billedkunstnere som undervisere. Udvid Huskunstnerordningen. Det er nogle af BKF's forslag på billedkunstmrådet for børn og unge. Foto: Huskunstnerprojekt af billedkunstner Lilibeth Cuenca Rasmussen med elever fra Aarhus Statsgymnasium. Foto: Elisabeth Hjortshøj Thostrup.

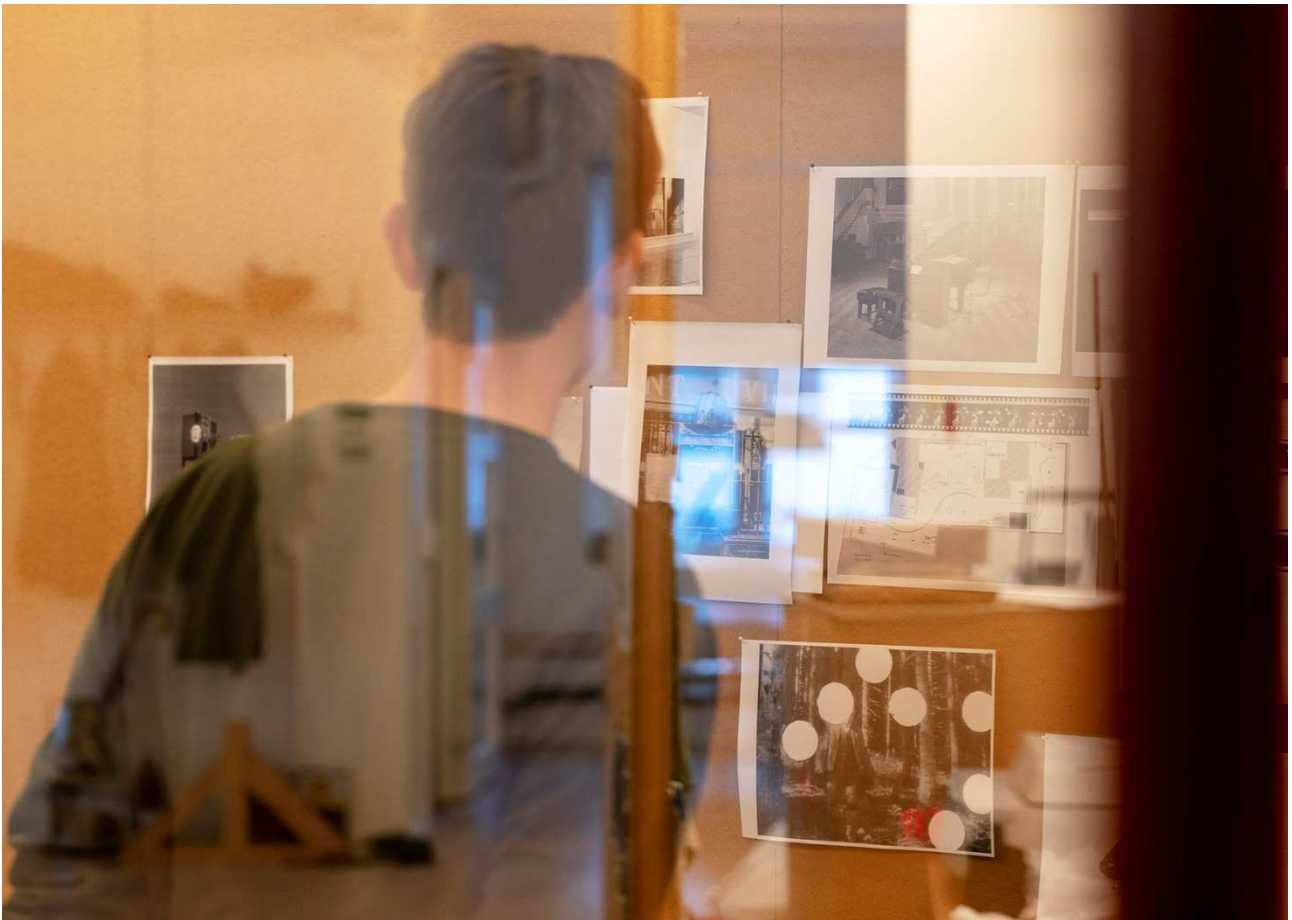
BKF foreslår:

- Giv billedskolerne og de billedkunstneriske grundkurser (BGK) en lovramme og statstilskud, sådan som det sker på musikområdet, så alle børn og unge i hele landet får mulighed for at møde den professionelle billedkunst, lære om kunstneriske arbejdsprocesser og afprøve deres talent.
- Alle børn skal møde en professionel arbejdende billedkunstner i løbet af deres skolegang. Det kan gøres ved at udvide Huskunstnerordningen og inddrage kunstnere som undervisere i daginstitutioner, folkeskole og gymnasium.
- Samarbejd med Undervisningsministeriet, så billedkunstoffaget styrkes kvalitativt og timemæssigt, både i læreruddannelsen og i folkeskolen. Og gør billedkunst obligatorisk på grundskolens ældste trin.

Landets selvejende og kommunale billedskoler drives på usikre kommunale og private midler, og har ingen fælles lovramme, der kan sikre standarder for undervisningskvalitet og for underviseres arbejdsvilkår. Til sammenligning er landets musikskoler statsstøttede og har egen lovgivning, der bl.a. sikrer fælles standarder for læreplaner og refusion af lærerlønninger.

I folkeskolen ses billedkunst stadig primært som et 'småbørnsfag' og udbydes derfor kun obligatorisk til 6. klasse og derefter som valgfag. Men billedkunst er et centralt dannelsesfag med mange muligheder for fordybende, tværfagligt samarbejde, også i folkeskolens ældste klasser. I Huskunstnerordningen, hvor kunstnere fra alle kunstarter samarbejder med elever i længere projektforsløb, er billedkunstnere da også den mest efterspurgte faggruppe.

#3 Sådan får vi fremtidens kunstattalenter ud over rampen

BKF's Kunstnerassistent-ordning giver nyuddannede kunstnere en god start i arbejdslivet som assistenter for ældre, etablerede kolleger. Ordningen er brugt med stor succes i Norge og kan herhjemme opskaleres i regi af f.eks. Statens Kunstfond. Foto: Karl Isakson.

BKF foreslår:

- Indfør Kunstnerassistentordning – f.eks. i regi af Statens Kunstfond - efter norsk forbillede, hvor nyuddannede kunstnere kan lære forretningsforståelse, internationalt netværksarbejde mm. af etablerede kunstnere. Det kan give flere kunstnere, der arbejder internationalt, i større skala og med stærkere gennemslagskraft. BKF har i 2017-18 selv lanceret en kunstnerassistentordning som pilotprojekt og kan bidrage med viden om velfungerende formater og konkrete erfaringer.
- Styrk landets tre kunstakademier, der har været økonomisk hårdt pressede i en årrække. Giv provinsakademierne mulighed for at akkreditere på Masterniveau.
- Skab mulighed for praksisbaseret, kunstnerisk forskning (kunstner Ph.d.) på akademierne.

Yngre og nyuddannede billedkunstnere har høj ledighed og lave indkomster, fremgår det af bl.a. forskningsprojektet *Billedkunstens Økonomiske Rum* (Copenhagen Business School, 2018). For at undgå at tabe kommende kunstnergenerationer på gulvet, skal vi gøre det muligt for flere unge kunstnere at skabe sig en levevej i faget.

Aktiv investering i fremtidens kunstattalenter er afgørende, både for udviklingen af det hjemlige kunstliv og for at sikre, at Danmark også fremover har en plads på den globale kunstscene.

#4 Løft det politiske medansvar for et bæredygtigt udstillingsliv

I et bæredygtigt udstillingsliv arbejder kunstnere under ordnede forhold, og kunstnerisk talent sættes bedst muligt i spil. Offentligt støttede kunstinstitutioner bør forpligtes til at betale udstillende kunstnere honorar, og på at formulere ligestillings- og inklusionspolitikker. Foto: Jakob Dall.

BKF foreslår:

- Forpligt offentligt støttede kunstinstitutioner til at betale kunstnerhonorar
- Forpligt offentligt støttede kunstinstitutioner til at udarbejde ligestillingspolitikker for indkøb og visning af kunst.
- Se f.eks. nye forsøg i Københavns Kommune, der på forskellig vis søger at forpligte byens kulturliv på dels kunstnerhonorar, dels ligestilling og mangfoldighed.
- Kig også til vores nordiske naboer: Sverige og Norge tager politisk medansvar for at skabe en bæredygtig udstillingsøkonomi i kunstmiljøet. I begge lande har politikerne afsat (midlertidige) puljer til kunstnerhonorar, som statsstøttede kunstinstitutioner kan få del i til aflønning af udstillende kunstnere.

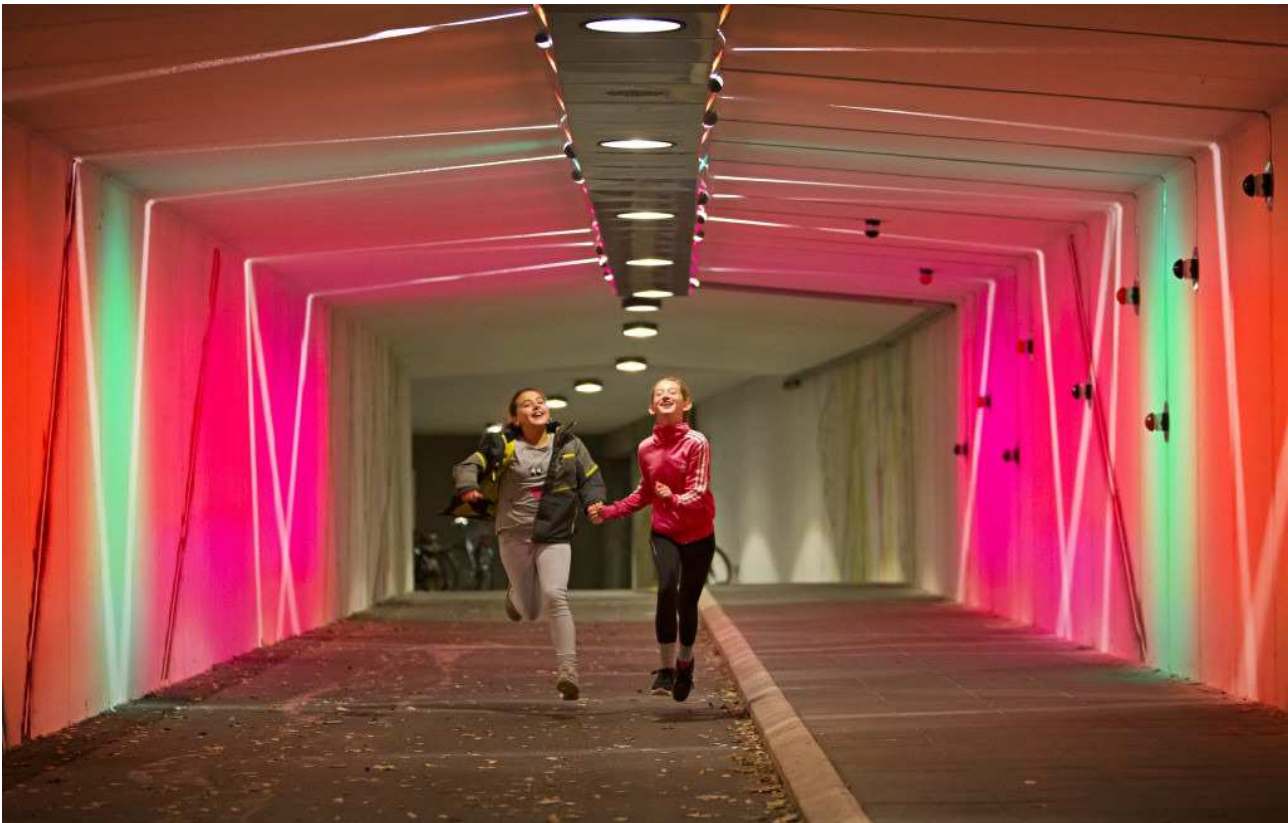
Ca. halvdelen af de kunstnere, der har udstillet på statslige og statsstøttede kunstinstitutioner de seneste år, har finansieret det meste af udstillingsarbejdet af egen lomme. To tredjedele af kunstnerne har ikke fået honorar af udstillingsstedet, og hele 80 procent har ikke modtaget støtte til produktion af nye værker fra museet eller kunsthallen.

Det viser en undersøgelse i 2019, foretaget af Billedkunstnernes Forbund i samarbejde med UKK - Organisationen for Kunstnere, Kuratorer og Kunstformidlere samt Danske Billedkunstneres Fagforening.

BKF forhandler pt med kunstlivets organisationer om at nå frem til fælles aftaler om kunstnerhonorar til udstillende kunstnere, men kunstinstitutionernes budgetter er pressede efter en lang årrække med besparelser, og deres brancheorganisationer har ikke mandat til at forhandle fælles honoraraftaler på plads.

Det politiske medansvar bør løftes, så vi sammen kan skabe et bæredygtigt udstillingsliv, f.eks. med særlige puljer til kunstnerhonorar, som Sverige og Norge har gode erfaringer med.

#5 Brug kunsten bredere – baggrund for BKF's Handlingsplan for Billedkunst

Tænk kunsten ind i alle politikområder og inddrag kunsten og kunstnerne i udvikling af kvaliteten af både den offentlige og private sektor. Her ses kunstnerisk udsmykning af tunnel i Gersagerparken af Karoline H. Larsen og Helle Hove, udført i samarbejde m. lokale beboere. Foto: Thomas Arnbo.

BKF foreslår:

- Lad os sammen udvikle indhold til en handlingsplan for billedkunst, der styrker kunstnernes arbejdsvilkår og inddrager kunsten bredere i hele samfundet.
- Det vil gavne borgere i hele landet, at kunstens vilkår forbedres. Politiske strategier og fokuserede midler til kunst er ganske enkelt en god samfundsinvestering.

BKF opfordrer kulturministeren og regeringen til at engagere sig aktivt i billedkunstområdet og skabe nye, positive tiltag i lighed med foregående års handlingsplaner for musik og scenekunst. Samtidig peger vi på inspirerende ordninger i Sverige og Norge, hvor kunst- og kulturpolitikken har en langt stærkere rolle.

Kunsten har først og fremmest værdi i sig selv, men visionær kulturpolitik og offentlig kunststøtte er også effektive samfundsøkonomiske investeringer: Tal fra Erhvervsministeriets Vækstteam for Kreative Erhverv viser, at kreative erhverv omsætter for 234 milliarder kroner, fylder 6 milliarder i statskassen og beskæftiger 79.000 personer (2018). At offentlig kunststøtte nyder folkelig opbakning, fremgik af en undersøgelse fra Mandag Morgens Tænk tank (2019).

Kunsten og kunstnere skaber betragtelige indtægter i kultursektoren. Det står i kontrast til, at størstedelen af landets professionelle kunstnere stadig lever med indkomster under dagpengeniveau. Og at mange – også offentlige – opdragsgivere forventer, at kunstnerne arbejder gratis. Der kan en handlingsplan for billedkunst gøre en forskel.